

Онучак Іван

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Островерхов В. М.)

БАЗОВІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Важливу роль у функціонуванні будь-якої організації відіграють інтелектуальний капітал і людські ресурси, які є безпосередньою рушійною силою розвитку системи. Проблема ефективного управління персоналом у закладах освіти України відноситься до числа найбільш актуальних, оскільки від якості її розв'язання суттєво залежить соціально-економічний та науково-технічний розвиток держави. А одним із головних завдань при розв'язанні цієї проблеми є вдосконалення системи мотивації та підвищення задоволеності працею науково-педагогічного персоналу. Незважаючи на вже досягнуті результати, отримані при розв'язанні згаданої проблеми, ряд її аспектів потребують подальшого дослідження.

Будь-який керівник замислюється над тим, як зробити діяльність його підприємства чи установи більш ефективною, покращити роботу персоналу, отримати найбільшу віддачу від кожного співробітника за мінімального рівня витрат, оскільки успіх організації є передусім, успішна робота його колективу.

Що ж до управління персоналом в закладах вищої освіти, то вказані напрямки дослідження не втрачають актуальності та перспективності в цьому аспекті. До того ж ці науково-практичні напрямки відрізняються певними особливостями, зумовленими специфікою науково-педагогічної праці.

Праця науково-педагогічного працівника представляє собою усвідомлену, цілеспрямовану діяльність із навчання, виховання та розвитку студентів, створення наукової продукції та підготовки нових висококваліфікованих кадрів. Викладач-педагог повинен забезпечити отримання студентами знань, необхідних для майбутньої професійної діяльності. При вирішенні цієї проблеми вагома роль відводиться кваліфікаційному рівню викладацької праці.

Загалом, праця викладача і науковця – це вільна творча діяльність, яка несе безпосередній суспільний характер, є суспільно корисною працею і здійснюється в інтересах усього суспільства.

Слід також відзначити специфічні особливості викладацької праці як особливого різновиду творчої, інтелектуальної праці. Ці особливості передусім зумовлені специфікою процесу навчання і виховання, тобто власне викладацької діяльності, і становлять сенс технології викладацької праці. Варто також відмітити відносну самостійність викладача у творчому виборі

методичних засобів і дій в межах єдиних принципів. Ці особливості проявляються також у розділенні робочого часу викладача на дві складові: у зв'язку з безпосереднім проведенням усіх видів навчальних та виховних занять і у зв'язку з їх підготовкою та організацією, а у закладах вищої освіти – і науково-дослідною роботою, яка здійснюється в позанавчальний час. Ці особливості слід враховувати при плануванні тривалості робочого часу науково-педагогічного персоналу.

В процесі управління персоналом у закладах вищої освіти слід враховувати, що об'єктом праці викладача є людина як живий індивідум; це праця із навчання, виховання і розвитку, тобто формування людини як особистості. В той же час праця викладача закладу вищої освіти істотно відрізняється від інших видів викладацької діяльності, передусім у школах чи технікумах. Ці відмінності зумовлені в основному необхідністю готувати спеціалістів вищої кваліфікації, а також вагомим значенням вищих навчальних закладів у розвитку науки, що визначає особливості діяльності професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу.

Існуюча система управління вищими навчальними закладами і власне персоналом ВНЗ має ряд недоліків і невідповідностей. Вказані недоліки породжують необхідність реформування системи управління вищою освітою. Вказане реформування можливо здійснити шляхом вирішення ряду проблем, серед яких:

1. Проблема недостатнього фінансування вищих навчальних закладів з державного бюджету.

2. Проблема чіткого розподілу обов'язків і делегування повноважень між завідувачами кафедр, деканами, директорами, проректорами і ректором закладу вищої освіти.

3. Проблема розробки дієвої ефективної організації робочого часу та ефективної системи оплати праці науково-педагогічних кадрів в аспекті науково-дослідної та організаційно-методичної їх діяльності.

4. Проблема розробки дієвого алгоритму оцінки ефективності управління персоналом ВНЗ та ефективності його діяльності.

Розв'язання вказаних проблем дасть змогу ефективно структурувати і організувати систему управління персоналом вищого навчального закладу, і, цим самим, підвищить ефективність і покращить результати діяльності вказаного закладу вищої освіти.

Використані джерела

1. Величко О.П. Ринкові інструменти управління сучасним вищим навчальним закладом. Науковий вісник НГУ. 2005. №4. С. 93-95.

2. Дайновський Ю.А. Маркетингові аспекти забезпечення ефективності діяльності вищих навчальних закладів. Науковий вісник НГУ. 2005. №4. С. 38-42.